

Dokumenttyp:	Plan
Beslutad av:	Rektor
Gäller för:	Linnéskolan
Giltig från och med:	2025-08-14
Giltig till och med:	2026-08-17
Dokumentansvarig:	Rektor
Senast reviderad:	2025-08-16

Linnéskolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling i skolan

Vision

Alla barn har samma rättigheter och värde. Ingen ska utsättas för kränkande behandling eller diskriminering.

Kartläggning

Linnéskolan arbetar systematiskt för att undersöka vad det finns för behov, styrkor och brister på skolan, ur ett likabehandlingsperspektiv.

Kartläggningsmetoder som används på Linnéskolan

- Trivselenkät för eleverna under läsåret. Syftet är att ringa in eventuella otrygga platser, hur trygg man känner sig på skolan, om man har vänner i skolan, och så vidare.
- Skolenkät åk 3–6 som genomförs i Eksjö kommuns alla skolor.
- Sociogram utförs en gång per termin, detta för att personal ska kunna upptäcka grupperingar, konstellationer och utanförskap och jobba vidare med detta vid behov.
- Draft-it, som är ett system där all misstanke om kränkande behandling anmäls. Utifrån statistiken i Draft-it, kan man se vad Linnéskolan behöver arbeta mer med, förebygga och utveckla.
- Utvecklingssamtal två gånger per läsår där lärare möter elev och vårdnadshavare.
- Likabehandlingsteamet träffas regelbundet och kartlägger olika områden gällande likabehandlingsarbetet.

- Elevhälsomöten som utgår från klassdokumentet. Diskussion och kartläggning av nuläge på både grupp och individnivå.
- Utvärdering för elever och personal, gällande hur likabehandlingsarbetet varit under läsåret.
- Elevrådet arbetar med trygghetsfrågor.
- Likabehandlingsarbetet ingår som en del i skolans systematiska kvalitetsarbete (LGR22:2.1).

Genom de olika kartläggningsmetoderna involveras både elever och personal. Syftet är att få information om stämningen på skolan och om händelser och situationer av betydelse för skolans uppdrag att främja lika rättigheter och motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Målet är att öka elevernas känsla av trygghet och välmående på skolan.

Delaktighet och förankring

Planen mot diskriminering och kränkande behandling innefattar elevernas, vårdnadshavarnas och skolans personals delaktighet. Elevernas delaktighet sker genom regelbundna klassråd, fritidsråd och elevråd. Skolan erbjuder vidare föräldramöten och genomför brukarråd där vårdnadshavarna erbjuds möjlighet att vara delaktiga i skolans arbete. Under läsåret sker löpande gemensamma diskussioner tillsammans med personalen gällande hur skolan arbetar för att motverka diskriminering och kränkande behandling. För att förankra planen och dess innehåll sker det en genomgång av den på föräldramöten och brukarråd. Planen diskuteras vid varje terminsstart i respektive klass samt används som ett levande material vid aktuella händelser på skolan. Både eleverna och vårdnadshavarna är delaktiga i utvärderingar. Personalen diskuterar och fastställer sedan planen.

Personal på skolan hittar allt material på TEAMS via fliken ”Värdegrundsarbete”. Skolkurator ansvarar för att stötta personal i att hitta material och hur de kan genomföra arbetet i respektive årskurs. Varje klasslärare går igenom planen med eleverna, både vid höstterminens start och vårterminens start, med hjälp av en powerpointpresentation.

Likabehandlingsteamet går i början av läsåret runt i klasserna och presenterar sig och informerar om likabehandlingsarbetet på skolan. Planen presenteras även på föräldramöten. Linnéskolans plan mot kränkande behandling mejlas hem i en kortfattad informationsbroschyr. Planen finns tillgänglig på Linnéskolans hemsida Linnéskolan, Eksjö - Eksjö kommun (eksjo.se).

Utvärdering av fjorårets plan och nulägesanalys

Hur planen har utvärderats

Vi har under året genomfört diskussioner i personalgruppen och då använt oss av reflektionsprotokoll. Vi har skrivit ner vad vi gjort, hur det gått och hur vi vill arbeta vidare.

Likabehandlingsteamet har gått igenom resultaten av skolenkäten och sammanfattat dessa. Statistiken i Draft-it sammanställs och analyseras.

Undersökning av statistik

I Eksjö kommun använder man systemet Draft-it för att tydliggöra arbetet med kränkande behandlingar. Draft-it visar statistik gällande alla anmälningar som inkommit. Statistiken är viktig i arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. Förra läsårets statistik för Linnéskolan ser ut så här:

- Antal ärenden: 89 st. Av de 89 avslutade ärendena bedömdes 4 ej vara kränkningar och 85 bedömdes vara kränkningar.
- Utsatt *hon* 56,47%, utsatt *han* 40,00%, ej angivet 3,53%.
- Utsättare *hon* 28%, utsättare *han* 68 %, vet ej 1%, ej angivet 3%.
- Kränkningarna var till största delen fysiska (35,2%), verbala (27,2%) och psykosociala 22,4%. Trakasserier och sexuella trakasserier hade båda 7,2 % och 0,8% var diskriminerande.
- De flesta kränkningar sker på skolgården (36,5%), i korridorer (14,42%) och i klassrum (12,5%). Andra platser där kränkningar sker är i matsal (9,62%), kapprum (7,69), "annat" (4,81%) omklädningsrum pojkar (4,81%), fritidsavdelningen (3,85%), idrottshall (4,6%), omklädningsrum flickor (3,857%), idrottshallen (0,96%), digital kränkning 0,96%.

Denna statistik ger en fingervisning om hur det ser ut på skolan. Man kan emellertid fundera över vad siffrorna betyder och antagligen ger detta inte hela bilden. Att antalet ärenden som inte bedöms vara kränkningar gått från 22 stycken föregående år, till 4 stycken nu kan antyda att personalen på skolan blivit bättre på att definiera vad som är en kränkning och vad som är en konflikt. Eftersom personalen ska anmäla vid endast misstanke om kränkning, så bör vi ändå försäkra oss om att all personal är trygg i att lämna in en anmälan för bedömning. Att ärendena ökat i antal, från 89 i år jämfört med 70 föregående år, signalerar att vi aktivt jobbar med att all skolpersonal ska skriva en anmälan vid varje misstanke om kränkning.

I likabehandlingsteamet upplever vi inte att det har varit en uppgång av händelser på skolan utan mer att flera hjälps åt och använder Draft-it som

hjälpmedel och att vi idag inte bara agerar utan också ser till att få händelserna dokumenterade. Likabehandlingsteamet kan också se att vissa händelser anmäls av flera vuxna vilket av statistiken kan misstolkas som att antal händelser på skolan ökat. Vi ser mycket positivt på att fritids är aktiva i likabehandlingsarbetet vilket skapar en bättre samsyn över hela skoldagen för såväl pedagoger, elevhälsa, likabehandlingsteam och övrig skolpersonal.

I årets statistik ligger de fysiska kränkningarna i topp. Föregående år var det i stället varit verbala och psykosociala kränkningar som varit i majoritet. Det är naturligtvis bekymmersamt att fysiska kränkningar har ökat. Vid närmare granskning kan man dock se att det är ett fåtal elever som står för flera av de händelser som rapporterats in. I flera av fallen har vi haft stående insatser som fungerat bra, i andra fall har vi fått justera eller ändra efter rådande omständigheter.

Gällande skolmiljön är skolgården den miljö där flest kränkningar förekommer även om vi ser en minskning från föregående år. Vad man också kan utläsa ur statistiken är att det återigen förekommer fler kränkningar i korridoren än i klassrummet. Även kapprum och omklädningsrum kan ses som riskmiljöer. Återigen står vi inför frågan om det är vuxennärvaron som gör att vi fångar upp och gör anmälningar av det vi ser och hör, eller om siffrorna visar på att den egentliga miljön har förändrats i positiv eller negativ riktning. Draft-its statistik och siffror kan inte läsas korrekt utan kontext och kännedom om de enskilda händelserna. Det är också viktigt att vi även fortsättningsvis informerar och diskuterar med all berörd skolpersonal när, och hur, en kränkingsanmälan ska göras. Vi fortsätter också att informera eleverna om vad de ska göra när de anser sig kränkta.

Något vi tydligt ser utifrån statistiken är att skolan behöver fortsätta arbeta främjande och förebyggande. Ett strukturerat likabehandlingsarbete behövs även fortsättningsvis. Ett gemensamt förhållningssätt på skolan är grundläggande i likabehandlingsarbetet.

Utvärdering av skolans fokusområde det gångna läsåret.

Skolan har under läsåret 24/25 arbetat med förståelse för andra kulturer och religioner samt hur man kan vara olika beroende på funktionsnedsättningar.

Arbetet med normer och värden är en stark del av skolans kultur, där många insatser samverkar för att skapa ett tryggt klimat med få konflikter. Den tydliga vuxennärvaron och det relationella förhållningssättet är centrala nycklar till framgång. Att värdegrundsarbetet är integrerat i såväl undervisningen som raster och fritidstid gör att elever får flera tillfällen att

öva, reflektera och praktisera demokratiska förhållningssätt. Samtidigt kräver det gemensamma arbetet en samsyn mellan vuxna, en utmaning pedagogerna identifierat i utvärderingen av det gångna årets fokusområden. Även tekniska hinder och brist på samordnad tid kan påverka kvaliteten och likvärdigheten. Ett systematiskt värdegrundsarbete från förskoleklass och uppåt är vår ambition.

Att vi har rastaktiviteter både förmiddags- och lunchrast är mycket positivt. Vi ser att eleverna är mer aktiva på rasterna och har något att göra. Det gör att det blir färre konflikter och fler elever blir inkluderade i lek. Det skapar möjligheter att rikta rastaktiviteter till elever som behöver det. Vi upplever att det är trevlig stämning på skolgården. När så många elever, i flera åldrar, har rast samtidigt på en relativt liten skolgård så drar vi slutsatsen att det finns en grundläggande respekt och medmänsklighet bland eleverna. Vi ser att våra rastvakter skapar trygghet på rasten och löser konflikter som inte tas med in på lektionen, vilket i sin tur leder till arbetsro i klassrummet. Det finns ett önskemål om att vidareutveckla de styrda rastaktiviteterna och rastvårdskapet för att främja tryggheten. Vi fortsätter använda minimedling, ”stopp min kropp” och ”bråka smartare” för att ge barnen verktyg till konflikthantering. Kompisklasserna och skolans temadagar bidrar till en ökad samhörighet och minskad exkludering på skolan. Att fritids är delaktiga och låter eleverna få öva på normer och värden i vardagliga situationer värdesätts högt på skolan.

Vi ser också att vi fortfarande har ett gediget fortsatt arbete med dessa frågor då konflikter och attityder ibland uppstår. Vi kan också se att samhällets utveckling gällande normer inom språk/bemötande visar sig även i skolan, vi behöver vara lyhörda och närvarande för att kunna möta detta i tidigt skede. Vi upplever ett trevligt bemötande elever emellan och även mellan elever och lärare, vilket också kan grundas på att värdegrundsarbetet utförs i samtliga klasser. Vårt arbete och organisation att vara många vuxna och vara närvarande med elever under hela skoldagen skapar ett tryggt och trevligt klimat. God sammanhållning och trevligt klimat mellan pedagoger och personal avspeglar sig på elevgrupper.

Arbetet med klassråd och elevråd har stärkts och alla årskurser är nu representerade på elevrådet och det har skapat delaktighet och inflytande. Det är bra att få frågor som ska diskuteras på klassråd innan elevrådet. Det är en viktig del i att skapa förståelse för demokratin och hur samhället är uppbyggt. Även i klasserna arbetas med demokratiska processer som ex. omröstning vid olika beslut.

Arbetet med Space, vår särskilda undervisningsgrupp, ger utrymme för att skapa förståelse bland elever, för olika behov och olikheter. Att vi har en hög vuxennärvaro på raster, i omklädningsrum och i matsalen ger personalen möjlighet till snabba insatser och skapar trygghet.

Kompisklasser och vänskapsveckorna bidrar till ökad trygghet för de yngre eleverna och till att fler elever känner varandra på skolan. Vi tror att det också kan bidra till en ökad trygghet och det i sin tur leder till en god närvaro på skolan.

Draft-it bidrar till snabbare åtgärder och till att händelser och situationer uppmärksammas och arbetas med. Vi ser att vi får en tydligare arbetsgång i våra trygghetsärenden men vi behöver fortsätta att ha genomgångar så att alla känner sig väl förtrogna med systemet och vad som förväntas av respektive pedagog och när Likabehandlingsteamet ska jobba med ärendet. Vi har använt oss av systemet för att analysera statistiken för att kunna arbeta mer främjande och förebyggande.

Avslutningsvis har utvärderingen gett att det dagliga värdegrundsarbetet 25/26 ska vila på våra kända material Minimedling, ”Stopp min kropp”, ”Bråka smartare”, Konfliktringen (i ny tappning) samt det nya materialet ”Gnissel i klassen”.

Utvärdering av skolans värdegrundsarbete

Skolenkäten visar att både eleverna och pedagogerna tycker att skolan har bra ordningsregler och att rastaktiviteterna är viktiga. Både elever och lärare har en god kännedom om varför vi har en plan mot diskriminering och kränkande behandling. Både elever och pedagoger tycker att rastaktiviteterna är viktiga. Det framgår att det finns ett behov av att återkommande gå igenom rastreglerna så att alla vuxna på skolan har en samsyn kring dessa. När kompisklasserna skulle utvärderas tyckte de flesta elever att dessa var bra. Vi har under året som gått genomfört en del förändringar som fallit väl ut.

I skolans trivselenkät som de yngre barnen genomför (FK-åk2) framkommer att de allra flesta känner sig trygga och trivs i skolan. Merparten känner att de har kompisar och vet till vem de kan gå för stöd och trygghet. Man upplever att man trivs under lektionerna och att vistelse i matsalen fungerar bra. Vad skolan behöver jobbare vidare med är att många barn (44,6 %) känner sig rädda för någon elev på skolan och ett fåtal (6,2%) känner sig rädda för en vuxen i skolan. En annan viktig utmaning för skolan är att skapa trygghet i skolans omklädningsrum. Detta kan ske genom riktade insatser för att stärka tryggheten såsom tydliga regler och ökad vuxennärvaro samt genom arbete med att öka den sociala inkluderingen bland barnen och förbättra de fysiska miljöerna samt genom konflikthantering.

Vid frågor gällande värdegrundsarbetet framkommer ett önskemål från både elevernas och lärarna att vi arbetar vidare kring diskrimineringsgrunderna gällande frågor som rör kön och jämställdhet.

Detta önskemål var något som lyftes även förra året då flera av lärarna önskade att genus ska tas upp i värdegrundsarbetet.

Även elevrådet har diskuterat och lagt fram önskemål om att skolan ska ha ”flickor och pojkar” som fokusområde. Elevrådet är en viktig plattform för elevinflytande på skolan. En plats där eleverna kan framföra och diskutera sina åsikter samt påverka skolans värdegrundsarbete.

För andra året i rad genomfördes porrkritiska samtal med eleverna i åk 6. Föreläsningen hölls av Sara Salomonsson som arbetar som skolsköterska i Eksjö kommun, i samarbete med Linnéskolans skolsköterska och kurator, som en del av deras återkommande värdegrundsarbete i klass. Då feedback från förra årets föreläsning gav att ämnet var svårt och omfattande var det en enklare och anpassad föreläsning som gavs vid detta tillfälle.

Vi har genomfört en digitalisering av våra sociogram. Detta för att underlätta sammanställningen av elevernas svar. Sociogrammen hjälper oss att fånga upp elever och se hur en grupp fungerar. Det program som nu används kan underlätta klassrumsmöbleringen och placeringen av elever i klassrummet. Eleverna kan reflektera när de gör sina val rörande vilket beteende som skapar goda förutsättningar för studiero och kring vilken del de själva har i det. Sociogrammet kan därför vara ett viktigt arbetsredskap för läraren i sitt arbete.

TSI- tidiga samordnade insatser. Under 2025 har en ny insats kommit till stånd i Eksjö kommun som en del av kommunens behov av att möta den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 200701. Linnéskolan har under vårterminen -25 inlett ett samarbete mellan Linnéskolans elevhälsa och TSI-teamet (samordnare och skolsocionom).

Fokusområden på Linnéskolan att arbeta med läsåret 25/26

Utifrån vad som framkom vid utvärdering av planen mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling beslutades det att fokusera på och arbeta vidare med följande punkter under läsåret 25/26. Detta vid sidan av redan beslutade förebyggande och främjande insatser.

Ordnings- och rastregler aktualiseras vid terminsstart så att både pedagoger, vårdnadshavare och elever har en samsyn kring dessa.

Genomgång av hur man använder Draft-it vid terminsstart för att säkerställa att all skolpersonal kan skriva kränkingsanmälan.

Förtydligande av målen för vårt likabehandlingsarbete så att alla elever känner till dessa.

Fortsatt arbete med minimedling och ”konfliktringen” som metod för konfliktlösning. Genomgång vid terminsstart så att alla kan och känner sig trygga med metoden. Läsåret 25/26 kommer vi att pröva en ny utformning av konfliktringen det så kallade kränkings-U:et. Likabehandlingsteamet kommer att besöka alla klasser för att starta upp modellen.

Värdegrundsarbetet fortgår med ”Stopp min kropp” och ”Bråka smartare”. Vi inför det nya materialet ”Gnissel i klassen”.

Nytt fokusområde för 25/26 kommer att vara jämställdhet mellan pojkar och flickor. Detta är något som efterfrågats i våra olika utvärderingar samt tagits upp på elevrådet. Likabehandlingsteamet har också uppfattat att det finns ett behov att jobba vidare med jämlikhet på skolan. Det finns en uttalad nyfikenhet hos barnen kring varför flickor och pojkar behandlas olika i samhället, men också ett behov att förstå osynliga strukturer som vi aktivt måste jobba med. Vem får fram sin talan och vem har en mer passiv roll? Kan kvinnor och män göra samma saker? Har alla rätt till samma makt och har alla lika värde? Fokusområdet är kopplat till diskrimineringsgrunderna kön och könsöverskridande identitet eller uttryck. Enligt skollagen ska all personal i skolan verka för att synliggöra normer och förebygga kränkningar och trakasserier.

Jämställdhet handlar specifikt om att män och kvinnor ska ha lika makt och inflytande i samhället och att deras olika behov ska beaktas och tillgodoses på lika villkor. Vi vill kommande år därför att skolan arbetar aktivt med frågor som rör flickor och pojkars lika värde, samma möjlighet till inflytande oberoende av kön.

Detta arbete bör föras på såväl organisationsnivå, gruppnivå och individnivå. Vi vill rikta blicken mot Linnéskolans dagliga verksamhet och titta närmare på vilka situationer där vi inte uppnår jämställdhet och därefter göra förändringar som för oss i en mer jämlik riktning. Genom att arbeta med normmedvetenhet och normkritik kan vi förstå samhällets normer, ifrågasätta dem och bli medvetna om hur de påverkar oss.

I klasserna kan vi välja litteratur som utmanar de traditionella könsrollerna och visa på mångfald. Barnen ges utrymme att diskutera och själv få prova olika utgångspunkter. Med förståelse kan man respektera andra perspektiv än sitt eget. Med regelbundna samtal om jämlikhet kan varje person bli mer medveten om hur vi själva kan bidra till en jämställd miljö. Det är också viktigt att lyfta fram förebilder av olika kön i olika yrken och roller. Detta kan inspirera barnen och visa på vilka möjligheter som finns. Vi önskar uppnå en gemensam förståelse och medvetenhet hos såväl vuxna som barn kring hur vi bemöter varandra med ett konsekvent jämlikt förhållningssätt.

Främjande insatser

Syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde och riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

- Alla får komma till tals.
- På skolan är vi vuxna förebilder för eleverna genom att t ex visa arbetsglädje, ha ett trevligt bemötande och visa omsorg.
- Vi vuxna uppmuntrar elevernas egna initiativ till att anordna aktiviteter för varandra.
- Samtliga på skolan har ett gemensamt förhållningssätt gällande hur man hanterar konflikter. För detta fordras ett aktivt arbete på skolan, bland elever och personal, för att få en samsyn gällande konflikthantering och likvärdighet gällande hur vi agerar när det finns misstanke om kränkningar. Som stöd för detta arbete använder vi oss av ”minimedling” för att lösa konflikter samt ”U-et” som komplement. Även ”bråka smartare”, gnissel i klassen och ”stopp min kropp” används i det främjande värdegrundsarbetet.
- Under läsåret -24/25 kommer Linnéskolan fortsätta arbeta med ”kompisklasser” under året där klasser, två och två, samarbetar med varandra på olika sätt, t ex gemensamma aktiviteter.
- Vänskapsveckor under hösten, där man på hela skolan fokuserar ännu mer på vänskap, relationer, gemenskap. Man har främjande aktiviteter och övningar både på lektioner och raster.
- Elevrådet träffas regelbundet och arbetar med arbetsmiljön och likabehandlingsarbetet.
- Personal på skolan är lyhörda för elevers och vårdnadshavares signaler.
- Personalen på skolan träffas i arbetslag där man reflekterar och utvecklar arbetet tillsammans.
- Personalen träffas regelbundet i arbetsmiljö-grupper där man arbetar metodiskt gällande olika frågor.
- Skolsköterskan har hälsofrämjande samtal med elever samt eventuellt vårdnadshavare, i förskoleklass, åk 2, åk 4 samt uppföljande samtal vid behov.
- Möjlighet till styrda rastaktiviteter.
- Möjlighet till styrda rastkompisar.
- Lekgrupper under raster.
- Alla elever erbjuds att vara med i olika rastverksamheter på rasterna. Fritidspedagogerna ansvarar för rastverksamheten.
- Personalen arbetar för att skapa relation med eleverna, detta för att främja trygghet och trivsel.

- Skolkurator deltar i klassernas värdegrundsarbete och arbetar med riktade insatser efter behov.
- Hälsofrämjande lektioner i mellanstadiet hålls av skolsköterska och kurator, med olika inriktningar beroende på klassens behov just då, tar bland annat upp vikten av god sömn, kost, trygghet och goda relationer.
- Återkommande diskussioner om etik, moral, demokrati och jämställdhet genomförs i skolans olika ämnen.
- På pysseldagen inför jul blandas eleverna från olika klasser så de lär känna varandra i olika åldrar, detta främjar trygghet och gemenskap på skolan.
- På fritids är det blandade åldrar vilket främjar gemenskapen och tryggheten på skolan.

Förebyggande insatser

Syftar till att ta bort hinder i förväg när vi vet eller tror att det finns anledning.

- Tydliga gemensamma ordningsregler.
- Tydliga regler gällande fotbollsplan, bandyplan och kingplan finns för att förebygga konflikter utomhus bland eleverna.
- Rastvärdar utomhus som cirkulerar bland eleverna och är aktiva, för att förebygga att det sker kränkningar eller trakasserier utomhus och öka tryggheten bland eleverna.
- Skolfrånvaro kartläggs av pedagoger och elevhälsan, under läsåret.
- Alla uppmärksammar kränkande attityd och beteende.
- Fortgående samtal bland elever och personal om hur vi pratar med varandra och vilka attityder som är okej, så att alla förstår och känner sig inkluderade.
- Vi har nolltolerans gällande svordomar, kränkande ord och kränkande attityder och vi arbetar aktivt med detta.
- Likabehandlingsteamet har regelbundna träffar för att upptäcka och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på Linnéskolan.
- Elevhälsoteamet har regelbundna träffar kring det förebyggande elevhälsoarbetet.
- Vid behov har skolan särskilda förebyggande insatser i klasser, grupper och hos enskilda individer.
- Sociogram
- Vänshipsveckor
- Elevhälsan samverkar med TSI-teamet.

Hur fokusområden och planen mot diskriminering, kränkande behandling och trakasserier ska utvärderas

Planen ska löpande utvärderas under året med hjälp av reflektionsprotokoll både med elever, personal och föräldrar och sedan sammanfattas i juni 2025.

Det bör utvärderas genom att personal får frågor att svara på enkäter och som sedan används som samtalsunderlag vid gemensamma diskussioner.

Innehållet i frågorna skall beröra känsla av trygghet i diskrimineringsgrunderna, om personalen känner en ökad kompetens inom området och i vilken utsträckning man använt sig av detta i sin yrkesroll.

Planen för läsåret 25/26 ska utvärderas senast: 2026-06-15

Ansvarig för att årets plan utvärderas: Rektor

Rutiner för ärendehantering av kränkningar, diskriminering och trakasserier

Personal på skolan som elever och föräldrar kan vända sig till vid misstankar om kränkning, trakasserier eller diskriminering.

Linnéskolans likabehandlingsteam

- Anna Sandberg, rektor (anna.sandberg@eksjo.se)
- Julia Sterbrant, skolkurator (julia.sterbrant@eksjo.se)
- Mikaela Renebrant, idrotts- och bildlärare
- Anna Dahné, lärare förskoleklass
- Mirjam Delavaux, SVA-lärare
- Maud Gustavsson, klasslärare
- Axel Hageltorn, fritids
- Albin Renholm, Space

Rutin för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Rutin för när en elev upplever sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av annan elev. Allt dokumenteras i Draft-it.

1. Händelsen registreras samma dag som det aktualiserats. Rektor tar del av händelsen. Vårdnadshavare kontaktas.
2. Rektor och likabehandlingsteamet går igenom anmälan.

3. Händelsen utreds alltid. Utredningen kan ske på olika sätt. Om händelsen misstänks vara av en allvarigare grad så kopplas likabehandlingsteamet in. Om händelsen verkar vara mindre allvarlig så utreder personalen på plats, där händelsen skett.
4. När likabehandlingsteamet kopplas in så har man enskilda samtal med utsatt person och utsättande person.
5. Ev. åtgärder sätts in. Åtgärderna kan variera beroende på situation.
6. Uppföljning sker.
7. När händelsen är utredd och avslutad så rapporteras denna vidare till huvudman. Rektor ansvarar.

När ett ärende aktualiserats hos Trygghetsgruppen

1. Två från gruppen träffar hen som utsatt annan elev för kränkning eller diskriminering och genomför allvarssamtal. I vissa fall kan det vara en från trygghetsgruppen som tillsammans med klasslärare genomför detta samtal. Där gör trygghetsgruppen en bedömning om vad som blir bäst i det enskilda fallet för den/de berörda eleven/eleverna.
2. Uppföljningssamtal hålls av trygghetsgruppen utifrån de åtgärder som beslutats om i trygghetsgruppens plan
3. Trygghetsgruppen informerar berörda vårdnadshavare hur arbetet går.
4. Klasslärare kontaktar vårdnadshavare när kränkningen upphört.

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av personal

Rutin för när en elev upplever sig utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av personal. Allt dokumenteras i Draft-it.

1. Händelsen registreras samma dag som det aktualiserats. Vårdnadshavare kontaktas.
2. Händelsen utreds av rektor.
3. Rektor har enskilda samtal med utsatt person och utsättande person.
4. Ev åtgärder sätts in.
5. Uppföljning sker.

När händelsen är utredd och avslutad så rapporteras denna vidare till huvudman.

Rektor ansvarar.

Rutiner för att utreda, åtgärda och dokumentera när elev är utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling av rektor

1. Händelsen anmäls till huvudman.
2. Händelsen utreds alltid. Utredningen kan ske på olika sätt.
3. Ev. åtgärder sätts in.
4. Uppföljning sker.

Kränkningar på nätet

Ofta börjar kränkningar i skolan och fortsätter sedan när man kommer hem, som SMS eller kanske på TikTok, Facebook, Instagram, Snapchat eller Kik.

Alla former av mobbning som har koppling till skolan måste utredas av dem som har ansvar för skolan, till exempel rektorn eller rektorns chef. Det gäller även om det som har hänt inte inträffade på skolans område eller under skoltid. Det är alltid skolans uppgift att se till att kränkningarna slutar.

Om kränkningarna har ett samband med skolans verksamhet är skolan skyldig att utreda vad som hänt och se till att kränkningarna upphör. Vilka nätkränkningar som har samband med skolan måste bedömas från fall till fall. Ofta handlar det om att en elev blivit utsatt för kränkningar av andra elever på skolan.

Så här beskriver Skolverket skolans ansvar i de allmänna råden ”Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling”:

”Med internet och mobiltelefoner suddas gränserna mellan skolan och fritiden ut. Ofta går verbala och fysiska kränkningar i verksamheten hand i hand med kränkningar på nätet. Om påstådda kränkningar har en koppling till verksamheten är den skyldig att utreda det inträffade. Verksamheten har en skyldighet att ingripa vid trakasserier och kränkande behandling och lagen gör inte skillnad på om kränkningarna sker på skolgården eller på nätet.” ... ”Det som börjar med utfrysning under skoldagen fortsätter med elaka rykten och kränkande bilder från samma elever på nätet på kvällen. Om trakasserier och kränkningar som begås på barnens och elevernas fritid även fortsätter i verksamheten ska dessa utredas på samma sätt som sådana trakasserier och kränkningar som bara förekommer i verksamheten.”

Vårdnadshavare har alltid ett ansvar för sina barns välmående och för vad barnen gör. Skolan har ansvar för att eleverna ska ha en trygg lärmiljö och alla vuxna på skolan ska aktivt motverka alla former av kränkande

behandling. Enligt läroplanen ska skolans och vårdnadshavarnas gemensamma ansvar skapa de bästa möjliga förutsättningarna för barns och ungdomars utveckling och lärande. Det ingår inte i Skolinspektionens och BEO:s uppdrag att granska vårdnadshavare.

Bilaga: Begrepp, diskrimineringsgrunder och exempel

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att en använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel ”kvinnliga”, ”homosexuella” eller ”bosniska” egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad ”blatte”, ”mongo”, ”fjolla”, ”hora”, eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att en elev eller student känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker en elevs värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både skolpersonal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Att skolpersonal fotograferar eller filmar en elev som är i affekt utan elevens samtycke (Skolinspektionens beslut 2020-10-20 med diarienummer SI 2020:3427 och 2020-12-12 med diarienummer SI 2019:6258)
- Oproportionerliga fysiska ingripanden av skolpersonal (Barn- och elevombudets beslut 2020-12-16 med diarienummer SI 2019:10119 och Skolinspektionens beslut 2021-01-21 med diarienummer SI 2019:2587)
- Sexårigt barn som slår och sparkar annat barn på förskolan (Skolinspektionens beslut 2021-01-19 med diarienummer SI 2020:6465)
- Nedsättande kommentarer och bilder på sociala medier (Barn- och elevombudets beslut 2019-07-09 med diarienummer SI 2019:2080 och Skolinspektionens beslut 2020-02-27 med diarienummer 2019:4147)
- Psykiska kränkningar genom utfrysning (Skolinspektionens beslut 2016-11-30 med diarienummer 41-2016:5970)

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier.

Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan

för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet ”Det är för hårt arbete för en tjej”. [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på fritidshemmet för att han är den ende killen som valt att gå med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hånglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön.

Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från ”det normala”.

Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i skolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratoren på sitt gymnasium för att tala om problem i familjen. Skolkuratoren ifrågasätter Kims könsidentitet och i stället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]

- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En skola med många elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya elever för att inte få en alltför segregerad elevgrupp. [diskriminering]
- Thomas, som har mörk hudfärg, får många kommentarer från de andra eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Klassföreståndaren avfärdar honom med att ”Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De menar ju inget illa”. [trakasserier]
- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria MVG, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringsskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några klasskamrater. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på SFI-undervisningen med motiveringen
- ”Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck”. Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]

- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra elever i skolan ropar ”Din pappa är jävla CP.” [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar lärarvikarien inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden ”ADHD-barn borde inte få gå på högstadiet!” [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne ”äckliga lebb”. [trakasserier]
- Det har gått bra i skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med i grupparbeten och ibland får han jobba ensam.
- James vill inte vända sig till sin lärare eftersom läraren ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla.

Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av ålder. Skyddet gäller alltså även i skolan.

Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina klasskamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes klass. Hon blir sårad när de andra klasskamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]